

УДК 336.225.6

Л. О. Коваленко,

к. е. н., професор, академік УАН, Чернігівський державний інститут економіки і управління

Т. В. Міхеєнко,

к. е. н., доцент, Чернігівський державний інститут економіки і управління

К. А. Гродзіцька,

бакалавр, Чернігівський державний інститут економіки і управління

НЕПРЯМЕ ОПОДАТКУВАННЯ В СИСТЕМІ ФІСКАЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

L. Kovalenko,

candidate of economic sciences, the professor, member of Ukrainian Academy of Sciences

T. Mikheienko,

candidate of economic sciences, associate professor

K. Hrodzitska,

bachelor of Chernihiv National Institute of Economics and Management

INDIRECT TAX IN FISCAL ADJUSTMENT SYSTEM

Визначено місце і роль непрямого оподаткування в формуванні доходів державного бюджету, причини зниження їх фіскального потенціалу, недоліки діючого механізму справляння податків. Обґрунтовано напрями вдосконалення адміністрування непрямих податків.

The place and role of indirect taxation in the formation of state budget revenues were determined as well as the causes of reducing their fiscal potential and disadvantages of the tax collection mechanism. Reasonable directions of improvement of indirect taxes administration.

Ключові слова: податок на додану вартість, акцизний податок, адміністрування податків, фіскальна функція податків, податковий тиск, електронна звітність, перекладання податків, відшкодування ПДВ.

Key words: Value Added Tax (VAT), excise duty, tax administration, fiscal function of tax, tax burden, electronic reporting, tax shifting, VAT refund.

ВСТУП

Удосконалення системи регулювання національної економіки в певній мірі пов'язано з перерозподілом фінансових потоків через податкову систему з метою концентрації необхідних ресурсів на центральному рівні та зміцнення фінансового потенціалу суб'єктів господарювання. Звичайно у такій постановці відчувається протиріччя, оскільки вилучення фінансових коштів через податкову систему зменшує фінансову базу підприємств, але разом з тим, створює необхідні умови для їх функціонування через спрямування цих коштів в економіку різними каналами. Таким чином, мова повинна йти про гармонізацію інтересів держави та підприємницьких структур. Актуальність даної проблеми обумовлена тим, що в разі низької

дієвості податкових регуляторів створюються умови для дестабілізації соціально-економічної ситуації в країні, зростання тіньового сектору в економіці тощо. Це обумовлює постійний пошук оптимальних рішень при розбудові податкової системи країни. За допомогою оподаткування відбувається примусове вилучення частини доходу підприємств до бюджету згідно з діючим законодавством. Тому система оподаткування вмонтована в механізм державного управління економікою і відображає його риси, філософію економічних відносин бізнесу і держави, баланс їх інтересів.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Уповільнення темпів економічного розвитку країни негативно вплинуло на показники

Таблиця 1. Показники економічного розвитку країни за 2010–2013 рр.

Показник	Рік			
	2010	2011	2012	2013
ВВП, млрд грн.	1082,6	1302,1	1411,2	1444,0
Індекс у порівняльних цінах	4,1	5,2	0,3	0,0
Доходи ДБ, млрд грн.	233,9	314,6	346,1	339,2
Видатки ДБ, млрд грн.	225,8	333,5	395,7	403,4
Капітальні інвестиції, млн грн.	189060,6	230001,2	26377,2	166975,9
Іноземні інвестиції, млн дол. США	4753,0	5527,9	4128,5	1270,2
Дефіцит ДБ, млрд грн.	64,3	23,6	53,4	64,7
Індекс промислової продукції	111,0	107,3	98,2	95,3

Джерело: складено за даними [3–4, 7].

бюджетної сфери. В цих умовах розробку більш ефективної фінансової політики пов'язували з фіскальною консолідацією. Не вдаючись у дискусію щодо змісту фіскальної консолідації, погодимось з точкою зору В. Кудряшова, який розглядає її як систему реформування фіскальної сфери, спрямовану на підвищення стійкості державних фінансів. При цьому автор наголошує, що фіскальна консолідація не повинна супроводжуватись посиленням негативних впливів на основні макроекономічні показники розвитку економіки — темпи зростання ВВП, податкове навантаження, рівень споживання, величину платоспроможного попиту, рівень інфляції тощо [1]. Дане зауваження надзвичайно важливе, оскільки фіскальна консолідація може бути досягнута як за рахунок оптимізації бюджетних витрат, так і за рахунок посилення податкового навантаження. За оцінками фахівців вітчизняну податкову систему вирізняє доволі високий рівень навантаження на економіку [2]. У цьому контексті важливе практичне і теоретичне значення має дослідження механізму непрямого оподаткування, його впливу на інтереси учасників економічних відносин. Аналіз даних, наведених у таблиці 1, свідчить про негативну динаміку фінансово-економічних показників розвитку країни в цілому, спад промислового виробництва, різке падіння інвестиційної активності, розбалансованість бюджетної сфери. Можна констатувати неефективність політики уряду щодо проведення бюджетної консолідації. Подальше її удосконалення буде пов'язане з активним використанням регулюючої і фіскальної функцій непрямого оподаткування.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питанням розбудови податкової системи України присвячені праці вчених-економістів: Андрущенко В.Л., Данілова О.Д., Єфіменко Т.І., Іванова Ю.Б., Крисоватого А.І., Соколовсь-

кої А.М. та ін. В їх працях досліджуються методологічні, інституційно-правові засади механізму оподаткування, методики оцінки податкового навантаження, напрями вдосконалення податкової системи України тощо. Разом з тим, динамічний розвиток соціально-економічної системи, вплив зовнішніх і внутрішніх факторів на економічну ситуацію в країні вимагає постійного корегування податкової політики з урахуванням нових викликів.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є узагальнення теоретичних і практичних аспектів удосконалення непрямого оподаткування та оцінка його впливу на ділову активність підприємницьких структур, наповнення бюджету.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Оптимізацію податкового регулювання можна розглядати з різних точок зору: по-перше, це податкове навантаження, яке забезпечує умови зростання підприємницької активності та наповнення бюджету; по-друге, оптимальне оподаткування по можливості нейтральне щодо рішень інвестування капіталу у розширення бізнесу чи його "втечу" в офшори; по-третє, оптимальне оподаткування — це таке, що базується на принципі компліментарності, тобто врахуванні потреб підприємницьких структур, орієнтованих на отримання прибутку, і потреб держави як суб'єкта економічних відносин, який фінансує суспільні потреби, а значить і індивідуальні потреби конкретних суб'єктів господарювання.

Виходячи з цих посилянь, особливу увагу ми приділяємо непрямым податкам як основним бюджетоутворюючим. Особливо, якщо врахувати факт трансформації податкової системи України в сторону збільшення долі непрямих податків та скорочення долі прямих. Така тенденція відноситься до позитивних характеристик податкової системи, оскільки непрямі

податки входять до складу ціни, тому їх вилучення більш приховане і нейтральне, в певній мірі, до інтересів споживачів. Про роль непрямих податків у формуванні доходів Державного бюджету свідчать дані таблиць 2—3 [4—7]. Позитивна динаміка обсягів ПДВ та акцизного податку порушена у 2013 році і обумовлена загальним спадом економічних показників розвитку, хоча обсяг акцизного податку наведено тільки по виробленим товарам без врахування експорту.

Якщо у 2010 році доля ПДВ і акцизного податку складала 48,7%, то у 2012 році вона зросла до 52,8%. У 2013 році надходження акцизного податку по товарах, вироблених в Україні різко скоротилось, що свідчить про серйозні недоліки щодо його регулювання.

Непрямі податки — податок на додану вартість, акцизний податок — у найбільшій мірі сприяють розширенню кола платників податків через систему перекидання їх з одних платників на інших. Завдяки перекиданню податків відбувається перерозподіл податкового тягара серед значного кола пов'язаних економічними відносинами контрагентів, кінцевих споживачів продукції. ПДВ нараховується на кожній стадії руху товару і хоча через механізм відшкодування зменшується податковий тягар на проміжних стадіях кінцевий споживач сплачує податок у повному обсязі. Але, враховуючи проблеми з своєчасним і повним відшкодуванням ПДВ, авансові податкові платежі, відбувається вимивання оборотних коштів підприємств, скорочення фінансового потенціалу розширеного відтворення. Певні проблеми характерні і для акцизного оподаткування. Постійне збільшення ставок акцизного податку призводить до збільшення цін на відповідні товари, оскільки виробники стараються перекинути податковий тягар на споживачів продукції. Але в разі скорочення попиту, підприємства вимушені зменшувати долю прибутку в ціні, що також зменшує їх потенціал розвитку та надходження до бюджету.

Таким чином, перекидання податків може впливати як на зменшення податкового тягара, так і на зміну попиту і пропозиції товарів, їх ціни, рентабельність діяльності підприємств. У цьому контексті розглянемо динаміку змін ставок акцизного податку на сигарети та спирт (табл. 4, 5), що в певній мірі зможе пояснити зниження обсягів його надходження до бюджету у 2013 році.

Таблиця 2. Надходження непрямих податків до Державного бюджету України

	2010	2011	2012	2013
	млрд грн.	млрд грн.	млрд грн.	млрд грн.
ПДВ	86,3	130,1	138,8	128,3
Акцизний податок	27,6	33,0	37,2	26,3

Таблиця 3. Питома вага непрямих податків у доходах Державного бюджету України

	2010	2011	2012	2013
	%	%	%	%
ПДВ	36,9	41,7	41,2	37,8
Акцизний податок	11,8	10,6	11,6	7,78

Таблиця 4. Ставки акцизного податку*

Опис товару (продукції)	Специфічна (тверда), грн. за 1 тис. шт.	Адвалорна (у відсотках), %	Мінімальне акцизне податкове зобов'язання, грн. за 1 тис. шт.
з 01.01.2012 року по 12.01.2012 року			
Сигарети з фільтром	96,21	25	160,35
Сигарети без фільтра, цигарки	43,03	20	61,47
з 13.01.2012 року по 31.12.2012 року			
Сигарети з фільтром	110,64	25	184,4
Сигарети без фільтра, цигарки	49,48	20	70,69
з 01.01.2013 року по 31.12.2013 року			
Сигарети з фільтром	162,6	12	217,6
Сигарети без фільтра, цигарки	72,7	12	95,4
з 01.01.2014 року по 31.12.2015 року			
Сигарети з фільтром	173,2	12	231,7
Сигарети без фільтра, цигарки	77,5	12	101,6

*Складено відповідно до змін, внесених Законами України.

За такий короткий термін специфічні ставки на сигарети з фільтром і без фільтра зросли в 1,8 рази. Ставка акцизного податку на спирт зростає більш помірно і, враховуючи план на 2014 рік, збільшиться на 34%.

Проведене дослідження свідчить, що управління акцизного податку має ряд системних недоліків, які потребують свого усунення, оскільки з поступовим входженням країни до

Таблиця 5. Ставки акцизного податку на 1 л. 100% спирту

	Ставка акцизного податку на 1 л 100% спирту	Приріст, %
з 01.01.2011 по 31.03.2012	42,12	-
з 01.04.2012 по 31.03.2013	45,87	8,90
з 01.04.2013 по 28.02.2014	49,49	7,89
з 01.03.2014 по	56,42	14,00

* Складено відповідно до змін, внесених Законами України.

світового економічного простору, збільшення кількості суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності виникає необхідність застосовувати принципи ЄС при регулюванні акцизного оподаткування. Вдосконалення системи адміністрування акцизного податку повинно здійснюватись за такими напрямками:

- встановлення мораторію на підвищення розмірів ставок цього платежу протягом тривалого періоду. Тільки після вдосконалення механізму адміністрування акцизного податку доцільно і ефективно підвищувати ставки на підакцизну продукцію;

- запровадження електронних марок акцизного податку;

- запровадження механізму реєстрації платників акцизного податку, що виробляють, імпортують та продають підакцизні товари, створення бази даних про платників податків та єдиної системи здійснення контролю за виробництвом, переміщенням та реалізацією підакцизних товарів (запровадження обов'язкового кількісно-сумового обліку алкогольних напоїв, тютюнових виробів в оптовій, роздрібній мережі);

- активізація діяльності виробників по інформуванню контролюючих органів про випадки виявлення у роздрібній та оптовій мережі контрафактної продукції під їх маркою;

- заміна застарілих спирто-лічильних приладів на сучасні-електронні, які б у режимі онлайн інформували контролюючі органи про обсяги виробництва;

- посилення контролю за цільовим використанням підакцизної продукції, що оподатковується пільговими ставками;

- узаконення відповідальності порушника, якого було позбавлено ліцензії на виробництво або реалізацію підакцизних товарів, шляхом позбавлення його права на поновлення ліцензії або отримання нової через тривалий проміжок часу;

- посилення права та відповідальності службових осіб Міндоходів, задіяних на податкових постах на акцизних складах;

- приведення законодавства з питань здійснення контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів у відповідність із законодавством ЄС.

Основною метою реформування акцизного податку в Україні є визначення балансу між виконанням цим податком фіскальної функції, яка полягає у формуванні доходної частини бюджету, та регулюючої, яка має проявлятися

у обмеженні споживання алкогольних напоїв і тютюнових виробів.

Одним із чинників, що впливає на величину надходжень акцизного податку до бюджету, є обсяг пільг щодо його сплати. Оцінку доцільності встановлених пільг зі сплати акцизного податку слід розглядати з використанням наступних показників:

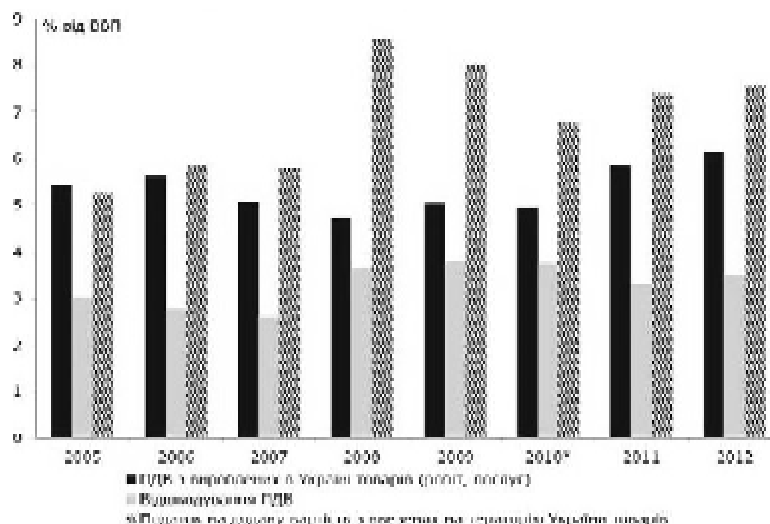
- обсяг і структура пільг, що використовувались;

- характеристика втрат бюджету за економічним змістом;

- співвідношення суми пільг, що використовувались, до мобілізації податку до бюджету.

За період 2009—2011 років пільги по акцизних податках (з вітчизняних та імпортованих товарів) склали 2126 млн грн., що становило 1,7% від загальної суми податкових пільг [8]. При цьому основна частка пільг припадає на акцизний податок з вітчизняних товарів. Питома вага пільг з акцизного податку за 2009—2011 роки в доходах від акцизу в Державному бюджеті становить 2,56%. У 2011 році обсяг пільг з акцизу на вітчизняні товари різко збільшився в основному за рахунок пільг щодо оподаткування 1 літра 100% спирту [8]. Найбільшу частку становить обсяг пільги із спирту етилового денатурованого, який реалізується суб'єктам господарювання з метою його використання як сировини для виробництва продуктів органічного синтезу. Тому ця пільга повинна підлягати більш посиленому контролю з боку податкових органів щодо цільового використання даної продукції.

Прийняття ПКУ, а також ряду змін до нього стало серйозним кроком щодо покращення адміністрування ПДВ. Однак сьогодні існує обґрунтована необхідність оцінки отриманих результатів та визначення напрямів його подальшого вдосконалення. Недоліком діючої системи адміністрування ПДВ в Україні є втрата доходів від недотримання правил оподаткування, тобто зловживань та ухилення від сплати податку. Основні способи порушення законодавства, пов'язані з завищенням сум податкового кредиту в результаті фальсифікації документів, або за рахунок включення ПДВ, сплаченого за товари, на які не поширюється податковий кредит; включення ПДВ, що входить у ціну товарів, які використовуються для виробництва продукції, яка звільнена від ПДВ. Використовуються незаконні схеми з експортною продукцією, наприклад, повернення на митну територію експортної продукції для подальшої реалізації, на яку була встановлена нульова

Примітка: * у 2010 році суттєву суму відшкодування було здійснено за рахунок ПДВ-облігацій.

Рис. 1. Співвідношення доходів та відшкодування ПДВ

ставка і пред'явлені документи на відшкодування ПДВ. Таким чином, виробник отримує з бюджету відшкодування ПДВ і реалізує продукцію в Україні часто по занижених цінах. Мають місце факти заниження виручки, або завищення валових витрат, створення фіктивних фірм для отримання ПДВ, які зникають після отримання коштів, або підприємства взагалі не реєструються як платники ПДВ тощо.

Крім того, ухилення від сплати податків в Україні тісно пов'язано із високим рівнем тіньової економіки. Зокрема міністерство економічного розвитку та торгівлі оцінило тіньову економіку на рівні 45% від ВВП у 2012 році [9]. Отже, фактична податкова база сплати ПДВ як з вироблених в Україні товарів, так і імпортованих є суттєво нижчою за потенційну.

Заниження бази оподаткування ПДВ відбувається також через численні пільги зі сплати ПДВ, які надаються у двох формах: нульова ставка і звільнення зі сплати ПДВ. Так, Міністерство фінансів оцінило втрати бюджетних доходів від надання пільг зі сплати ПДВ у 2013 році в сумі 22,3 млрд грн., що становить 14,4% запланованих доходів від ПДВ [10]. Перелік пільг нещодавно зріс через надання пільг окремим галузям (як-то ІТ сектор, літакобудування). Вважаємо недостатньо обґрунтованою практику надання пільг на експортну продукцію нижчих технологічних укладів, що консервує технологічну відсталість виробництв та стримує структурну перебудову економіки.

Міжнародний досвід свідчить, що повне і вчасне відшкодування ПДВ, скорочення переліку пільг, а також диференціація ставок ПДВ може сприяти зменшенню практики ухилення від сплати податку. Згідно з даними Інституту

економічних досліджень та політичних консультацій гостро стоїть проблема своєчасного і повного відшкодування ПДВ, про що свідчить діаграма на рисунку 1 [10].

Як видно з рисунку 1, ПДВ, сплачене за імпортовану продукцію, значно перевищує обсяги ПДВ, сплаченого за товари, вироблені в Україні. Таким чином, особливої уваги потребує адміністрування ПДВ на кордоні. Інтеграція податкової та митної служб сприятиме впровадженню інноваційних методів проведення податкового і митного аудиту, широкому застосуванню ІТ-технологій, що підвищить ефективність у боротьбі з псевдотранзитом і контробандою. В результаті масштабної електронізації сервісів Міндоходів і зборів сьогодні електронними послугами користуються понад 82% клієнтів митниці і 92% платників податків [11], що дозволяє оперативніше відслідковувати фінансові розрахунки. Збільшення ймовірності того, що шахрайство буде викритим, прямо пов'язано із якістю та ефективністю податкового аудиту. Доречно систему контролю доповнювати стимулами для сумлінних платників податків. Наприклад, отримання статусу платника з позитивною податковою історією дає право на прискорення та спрощення бюджетного відшкодування ПДВ. Наказом Міндоходів України затверджено Порядок визначення відповідності платника критеріям, що дають право на отримання автоматичного бюджетного відшкодування ПДВ. Міністерству доходів і зборів варто також приділити більшу увагу підвищенню кваліфікації своїх працівників та їх матеріальної зацікавленості у професійній діяльності, що поліпшить їх здатність попереджувати зловживання та знизить стимули до

корупції, яка залишається доволі поширеною практикою при спілкуванні бізнесу й громадян з органами доходів і зборів.

Формування і впровадження якісно нового механізму адміністрування ПДВ, а також обліку і контролю за його надходженням і відшкодуванням з боку контролюючих органів, дозволить підвищити його ефективність і створити умови для легального функціонування реального сектора економіки та сприятливого податкового клімату. Напрями вдосконалення повинні бути визначені на основі аналізу сучасних проблем функціонування податку та забезпечувати реалізацію інтересів обох сторін: податкових органів та платників податку.

На наш погляд, ряд суттєвих кроків у цьому напрямі зроблено. Підвищенню ефективності фіскальної функції ПДВ сприятиме прийняття Закону № 408 щодо трансфертного ціноутворення [12], згідно з яким база оподаткування ПДВ операцій з постачання товарів, у тому числі ввезених на митну територію країни, буде визначатись виходячи з їх договірної вартості. При цьому податковий контроль передбачає коригування податкових зобов'язань платника податків за результатами проведення ним контрольованих операцій до рівня податкових зобов'язань під час здійснення зіставних операцій, сторони яких не є пов'язаними особами. В умовах дефіциту Державного бюджету позитивну роль може відіграти видача фінансового казначейського векселя в рахунок бюджетного відшкодування ПДВ за умови ефективного механізму видачі, обліку, обігу казначейських векселів та оплати їх.

Найперспективнішим кроком у реформуванні системи адміністрування ПДВ вбачається розвиток електронного контролю за обігом ПДВ шляхом залучення максимальної кількості платників податків до подання податкової звітності та реєстрів податкових накладних. З 2014 року платники податків, зборів, платежів зможуть формувати податкову звітність у електронному форматі в одному пакеті (декларація + додатки) та надсилати її до органів Міністерства доходів і зборів у режимі реального часу, використовуючи новий електронний сервіс "Електронний кабінет платника податків". Його впроваджено в експлуатацію з 5 грудня 2013 року.

Можливість подання електронної звітності має безліч переваг, а саме:

— економія робочого часу та коштів на придбання бланків;

— гарантія автоматичної перевірки підготовлених документів на наявність арифметичних помилок та описок;

— суттєве скорочення термінів проведення перевірки щодо правомірності заявлених до відшкодування сум ПДВ та забезпечення своєчасного їх відшкодування платнику податку;

— при введенні нових форм декларацій платник податків автоматично отримує можливість оновлення версій форматів;

— повідомлення про наявну заборгованість перед бюджетом;

— підтвердження доставки звітності та конфіденційності інформації;

— оперативність обробки інформації у податковому органі.

Україна приєднується до глобальних проєктів, спрямованих на боротьбу з ухилянням від оподаткування. Так, вона стала 121-членом Глобального форуму з прозорості та обміну інформацією Організації економічного співробітництва і розвитку, а в майбутньому планується інтегруватися до глобальної автоматизованої системи обміну інформацією [11]. Таким чином, посилення інформаційного забезпечення платників ПДВ щодо проблемних питань його адміністрування шляхом проведення наукових досліджень та надання вичерпних роз'яснень органом ДПСУ, впровадження автоматизованого режиму подання звітних форм та податкових документів з метою зменшення кількості перевірок та скорочення їх термінів для сумнівних платників податків забезпечать відчутний ефект.

ВИСНОВКИ

Непряме оподаткування може виступати ефективним інструментом фіскальної політики держави, сприяти наповненню доходної частини бюджету за умови удосконалення механізму його адміністрування. Впровадження цього механізму в практичну площину повинно здійснюватись комплексно із застосуванням системного підходу у відповідності з прийнятими належного нормативно-правового забезпечення. Заходи, спрямовані на удосконалення системи адміністрування непрямих податків, повинні враховувати як інтереси держави в особі податкових органів, так і платників податків та бути націленими на підвищення ефективності їх функціонування, фіскальній достатності та справедливості. Критеріями досягнення цих вимог буде збільшення доходної частини бюджету, зменшення частки збиткових

підприємств, активізація інноваційно-інвестиційної діяльності, детінізація економіки, по-
зв'язання економічної активності суб'єктів господарювання.

Література:

1. Кудряшов В.П. Фіскальна консолідація та її впливи // Економіка України. — 2013. — № 9. — С. 31—45.

2. Соколовська А.М. Особливості податкової системи України та напрями її коригування // Фінанси України. — 2013. — № 9. — С. 28—43.

3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=51703

5. Бюджетний моніторинг: аналіз виконання бюджету за 2010 рік [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/BudgetMonitor/KV_IV_2010_Monitoring_ukr\(1\).pdf](http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/BudgetMonitor/KV_IV_2010_Monitoring_ukr(1).pdf)

6. Бюджетний моніторинг: аналіз виконання бюджету за 2011 рік [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/BudgetMonitor/KV_IV_2011_Monitoring_ukr.pdf

7. Бюджетний моніторинг: аналіз виконання бюджету за 2012 рік [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/Monitor%20Quarter%202012/KV_IV_2012_Monitoring_ukr.pdf

8. Яворський М. Скільки в Україні податкових пільг? [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://iavorskyi.wordpress.com/2013/02/01/>

9. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/News/List?tag=GaluzeviNovini>

10. Бетлій О., Джуччі Р. ПДВ в Україні: чи спрацює інший непрямий податок краще? [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://lukyanenko.at.ua/_ld/7/707____.pdf

11. Тези доповідей з приводу річниці від створення Міністерства доходів і зборів // Вісник Міністерства доходів і зборів України. — 2014. — № 1. — С. 5—9.

12. Закон України "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.zakon4.rada.gov.ua/laws/show/408-18>

References:

1. Kudriashov, V.P. (2013), "Fiscal consolidation and its effects", *Ekonomika Ukrainy*, vol. 9, pp. 31—45

2. Sokolovs'ka, A.M. (2013), "Features of the tax system of Ukraine and directions for its correction", *Finansy Ukrainy*, vol. 9, pp. 28—43.

3. State Statistics Service of Ukraine (2013), "Socio-economic development of Ukraine", available at: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/so_ek_r_u/soekru_u/soekru_12_13_.zip (Accessed 10 February 2014).

4. Ministry of Finance (2013), "Execution Status of Consolidated and State Budget of Ukraine", available at: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=51703 (Accessed 11 February 2014).

5. Institute for budgetary and socio-economic research (2011), "Budget Monitoring: Analysis of Budget Execution in 2010", available at: http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/BudgetMonitor/KV_IV_2010_Monitoring_ukr.pdf (Accessed 10 February 2014).

6. Institute for budgetary and socio-economic research (2012), "Budget Monitoring: Analysis of Budget Execution in 2011", available at: http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/BudgetMonitor/KV_IV_2011_Monitoring_ukr.pdf (Accessed 10 February 2014).

7. Institute for budgetary and socio-economic research (2013), "Budget Monitoring: Analysis of Budget Execution in 2012", available at: http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/Monitor%20Quarter%202012/KV_IV_2012_Monitoring_ukr.pdf (Accessed 10 February 2014).

8. Wordpress (2013), "How many tax exemptions are there in Ukraine?", available at: <http://iavorskyi.wordpress.com/2013/02/01/> (Accessed 9 February 2014).

9. Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (2012), "Branch news", available at: <http://www.me.gov.ua/News/List?tag=GaluzeviNovini> (Accessed 7 February 2014).

10. The institute for economic research and policy consulting (2013), "Will the other indirect tax work better?", available at: http://lukyanenko.at.ua/_ld/7/707____.pdf (Accessed 9 February 2014).

11. "Abstracts of report on the anniversary of the creation of the Ministry of income and fees" (2014), *Visnyk Ministerstva dokhodiv i zboriv Ukrainy*, vol. 1, pp. 5—9.

12. The Verkhovna Rada of Ukraine (2013), *The Law of Ukraine "On Amendments to the Tax Code of Ukraine Regarding Transfer Pricing"*, available at: <http://www.zakon4.rada.gov.ua/laws/show/408-18> (Accessed 8 February 2014).

Стаття надійшла до редакції 23.07.2014 р.